

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

BEBKA
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Gelenekten
Geleceğe
Akan Şehir
BURSA

MUDANYA İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Bursa ili Mudanya ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansına aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ	6
2. GİRİŞ.....	7
3. TARİH.....	7
4. İDARİ YAPI.....	8
5. DOĞAL YAPI.....	9
5.1. İklim.....	9
5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı.....	9
5.2.1. Bitki Örtüsü	9
5.2.2. Arazi Kullanımı.....	9
5.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları.....	9
6. SOSYAL YAPI	9
6.1. Nüfus ve Demografik Yapı	9
6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	10
6.3. Eğitim	11
6.4. Sağlık	12
7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI.....	12
8. ALTYAPI.....	13
8.1. Elektrik.....	13
8.2. Doğalgaz	13
9. EKONOMİK YAPI	14
9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı	14
9.2. Tarım ve Hayvancılık	15
9.3. Sanayi	17
10. GZFT ANALİZİ.....	19
11. SONUÇ	19

ŞEKİLLER

Şekil 1. Mudanya İlçesinin İl İçindeki Konumu.....	7
Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri.....	8
Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli İznik İlçesi Alan Kullanımı Verileri.....	9
Şekil 4. Mudanya İlçesi Nüfus Piramidi (2021).....	10
Şekil 5. Mudanya İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)	13
Şekil 6. Mudanya İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018)	13
Şekil 7. Mudanya İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020).....	14
Şekil 8. Mudanya İlçesi Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020)	15

TABLolar

Tablo 1. Mudanya İlçesinin Son Beş Yılda Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları	10
Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması.....	10
Tablo 3. Mudanya İlçesi Eğitim İstatistikleri.....	11
Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)	11
Tablo 5. Mudanya İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)	15
Tablo 6. Mudanya İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri.....	16
Tablo 7. Mudanya İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları	16
Tablo 8. İlçede Dağıtılan Fidan Sayısı (2020-2021)	16
Tablo 9. Mudanya İlçesi Hayvancılık Verileri (2021).....	17
Tablo 10. Mudanya İlçesi Tarımsal Verileri (2019).....	17
Tablo 11. Mudanya İlçesi Arıcılık Verileri (2021).....	17

KISALTMALAR

BAĞ-KUR: Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu

ÇKS: Çiftçi Kayıt Sistemi

SE-GE: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YER-SİS: Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması

GZFT: Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	Mudanya
İl Merkezine Uzaklık	30 km.
Yüzölçümü	369 km ²
Bitki Örtüsü	Tarım alanları, orman ve yarı doğal alanlar
Nüfus Sayısı (2021)	108.011
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2021)	%68,66
Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	2. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Zeytincilik, balıkçılık, otomotiv, elektrikli teçhizat
İlçede Öne Çıkan Sektör	Tarım, turizm, lojistik
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Sofralık zeytin, incir
Organize Sanayi Bölgesi	-
Küçük Sanayi Sitesi	-
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Tarih, kıyı, doğa ve kültür turizmi.
Somut Kültürel Miras	Mudanya Mütareke Evi, Tahir Paşa Konağı, Zeytinbağı (Trilye), Tahir Paşa Konağı, Taş Mektep (Trilye Papaz Okulu), Trilye Fatih Camii, Kumyaka, Eşkel ve Eyerce Sahilleri
Somut Olmayan Kültürel Miras	Zeytin ve Zeytinyağı Kültürü, Yağmur Duası, Hıdırellez, Kahve Kültürü
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	2.227
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	-
Maden Rezervleri	Manganez

Not: Raporda kullanılan veriler ve yayınlandığı yıllar baz alınarak hazırlanmıştır.

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

TR41 Bölgesi; sanayi alanındaki rekabet gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Mudanya ilçesi batısında Karacabey, güneyinde Osmangazi ve Nilüfer doğuda Gemlik ilçeleri ile komşudur. İlçenin en önemli gelir kaynağı zeytindir.

Bursa ilinin kıyı ilçesi olan Mudanya ilçesi tarım faaliyetleri özellikle zeytin, incir ve balıkçılık ürünleri ile öne çıkan bir ilçemizdir. Tarımsal ürünlerin markalaşması, yeni ürün geliştirme ve pazarlaması önemli konulardır. Tarımsal alanların korunması, kırsalda doğa turizmi ve eko turizm gibi alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi benimsenebilir. Kıyıda daha fazla faydalanma, rekreasyon, bisiklet ve yaya yolu imkanlarının artırılması önemli proje önerileri olarak ortaya çıkmaktadır.

Raporda ilçenin nüfus ve demografik verileri, istihdam, işgücü ve üretime ilişkin genel istatistikler özet olarak sunulmuştur. İlçe SEGE çalışmalarında 2. derecede gelişmiş ilçe statüsünde olup il içerisinde 4. sıradadır.

Bölge planı ziyaretleri kapsamında ilçenin müdürlükleri, kaymakamlıkları, üretici birlik/kooperatifleri, meslek odaları gibi birçok kurum/kuruluşla görüşmeler gerçekleştirilmiş olup paydaş görüşleri neticesinde GZFT analizi değerlendirmesi yapılmış ve sonuç bölümüne eklenmiştir.

2. GİRİŞ

Bursa'nın merkez ilçesi olan Mudanya, 28-29 derece doğu boylamları ile 40-41 derece kuzey enlemleri arasında bulunmaktadır.

İl Merkezine Uzaklık: 30 km

Yüzölçümü: 369 km²

Mudanya ilçesinin güneyinde Osmangazi ve Nilüfer, doğusunda Gemlik ilçeleri bulunur. İlçenin kuzeyinde Marmara denizine kıyısı vardır. Mudanya dağları Bursa ovası ile Gemlik körfezini ayıracak şekilde doğu-batı yönünde uzanır ve arazisi genel olarak engebelidir. Buna karşın yüksek noktası 600 metre yüksekte olan Karatepe'dir. Karatepe mevkiinde Susurluk çayı denize dökülmektedir

Şekil 1. Mudanya İlçesinin İl İçindeki Konumu

3. TARİH

Mudanya'nın tarihi oldukça zengin ve ilginçtir. Arkeolojik çalışmalar, bu bölgenin M.Ö. 700'lerde İyon kolonileri tarafından kurulduğunu göstermektedir ve ilk adının Myrlea olduğu bilinmektedir. Ancak Myrlea, M.Ö. 4. yüzyılda Makedonya Hükümdarı Philippos tarafından istila edilerek tahrip edilmiştir. Bu istilada, Philippos, Myrlea'yı yanı sıra o dönemin adı Kios olan bugünkü Bursa'yı da yakmış ve yıkmıştır. Philippos, Prusias adlı bir kişinin yardımıyla bu iki şehri ele geçirdiğinde Kios'u kendi adıyla anarken, Myrlea'ya ise karısının adı olan Apameia adını vermiştir. Prusias, Apameia'yı yeniden inşa etmiş ve günümüzdeki Tirilye ve Kumyaka Mahallelerinin yer aldığı bölgelere denizden gelebilecek saldırılara karşı savunma

amaçlı surlar yapmıştır. Apameia, bir dizi işgalin ardından son olarak Montania adını almış ve nihayet Mudanya ismini kazanmıştır.

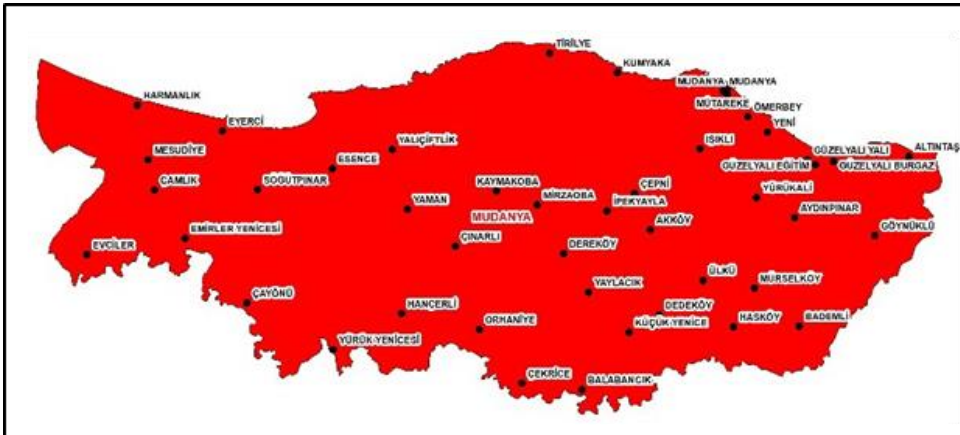
Tirilye'deki antik liman, Roma dönemine dayanan bir tarihsel geçmişe sahiptir ve her dönemde sahil ulaşımının stratejik bir merkezi olmuştur. Ne yazık ki, 9. yüzyıldan 14. yüzyılın başlarına kadar olan döneme ilişkin çok fazla belge bulunmamakla birlikte, 1261'deki Nimpheum Anlaşması ile Cenevizlilere verilen Marmara sahil ticaret garantisi, Cenevizlilerin tuz madeni ticaretinde Tirilye ve Apomeia (Mudanya) limanlarını kullandığını göstermektedir. Bu nedenle, bu dönemde Tirilye'nin önemli bir liman kenti olduğu kabul edilmektedir. Aynı zamanda, verimli topraklarından elde edilen ürünleri İstanbul'a, yani Bizans İmparatorluğu'nun merkezine taşıyan ve kendi ticareti için de büyük bir öneme sahip olan bir liman kenti olarak görülmektedir.

1321 yılında, Orhan Bey liderliğindeki Osmanlılar tarafından fethedilen Mudanya, Osmanlı topraklarına katılmıştır. 1871'de, Hüdavendigâr Vilayeti (Bursa) Salnamesi kayıtlarına göre ilçe statüsü kazanmıştır. Mudanya, Mondros Mütarekesi sonrasında kısa bir süreliğine İngilizler tarafından işgal edilmiş, ancak bu işgal kısa sürmüştür. 25 Haziran 1920 tarihinde, bir Osmanlı askeri olan Onbaşı Şükrü Çavuş, tek başına İngiliz deniz piyadelerinin çıkartma yaptığı iskelede onları püskürtmüş ve İngiliz binbaşısı ile bir eri öldürdükten sonra İngilizler tarafından şehit edilmiştir. Bu olaydan 11 gün sonra, İngilizlerin yerini Yunanlılar almıştır. Mudanya, Yunan işgali altında bir süre kalmış, 12 Eylül 1922 tarihinde Yunan işgalinden kurtulmuştur. Türk Kurtuluş Savaşı'na son veren antlaşma olan Mudanya Mütarekesi, 3-11 Ekim 1922 tarihleri arasında düzenlenen konferansta imzalanmıştır.

4. İDARİ YAPI

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu uyarınca 30 Mart 2014 tarihinden itibaren Bursa Büyükşehir Belediyesi sınırları içine dahil olmuştur. İlçeye bağlı 36 köy, mahalle statüsü kazanmış merkezde ki 8 mahallesiyle birlikte Tirilye beldesi ilçeyi oluşturmaktadır.

Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

5. DOĞAL YAPI

5.1. İklim

Mudanya'da yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı, Akdeniz iklimi hüküm sürer. En soğuk ay şubat, en sıcak ay ağustos ayıdır. Yıllık ortalama sıcaklık 14,8 °C'dir. En çok poyraz ve yıldız yönünden esen rüzgârları alır. İklim koşulları ve hava kalitesi nedeniyle dışarıdan fazlaca göç almıştır.

5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

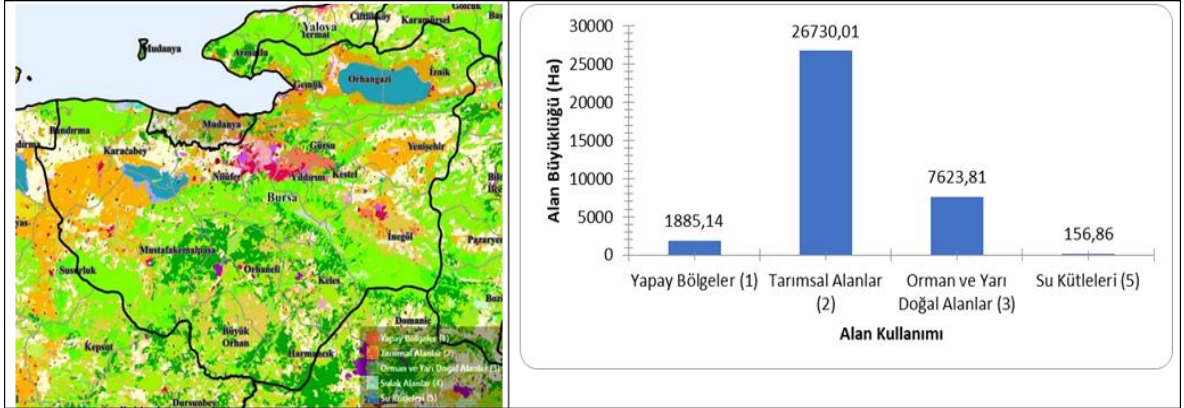
5.2.1. Bitki Örtüsü

Mudanya ilçesinde Marmara denizinin etkisiyle genel olarak Akdeniz iklimi görülmektedir. Doğal bitki örtüsünü Akdeniz ikliminde rastlanan bitkiler oluşturmaktadır.

5.2.2. Arazi Kullanımı

İlçenin alan kullanım verileri incelendiğinde büyük bir bölümünün tarımsal alan ile orman ve yarı doğal alanlardan oluştuğu görülmektedir.

Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli İznik İlçesi Alan Kullanımı Verileri

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı (2020)

5.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları

Mudanya'da manganez maden yatakları bulunmaktadır.

MANGANEZ(Mn)

Maden Yatağı: Mudanya (Dağ tarla, Çepni)

Tenör: %18-54 Mn

Rezerv: 70 Ton görünür, 6000 ton muhtemel

6. SOSYAL YAPI

6.1. Nüfus ve Demografik Yapı

Osmanlı döneminde çoğunlukla Rumlardan oluşan nüfus mübadele sonrasında değişiklik göstermiştir. Mudanya'dan ayrılarak Yunanistan'a giden Rumlar Halkidiki Yarımadası'nda Nea Moudania (yeni Mudanya) adıyla bir yerleşim kurmuşlardır.

Mudanya'da 2021 yılı sonu itibariyle 105.308 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %51,39'unu kadın nüfus, %48,61'ini erkek nüfus oluşturmaktadır.

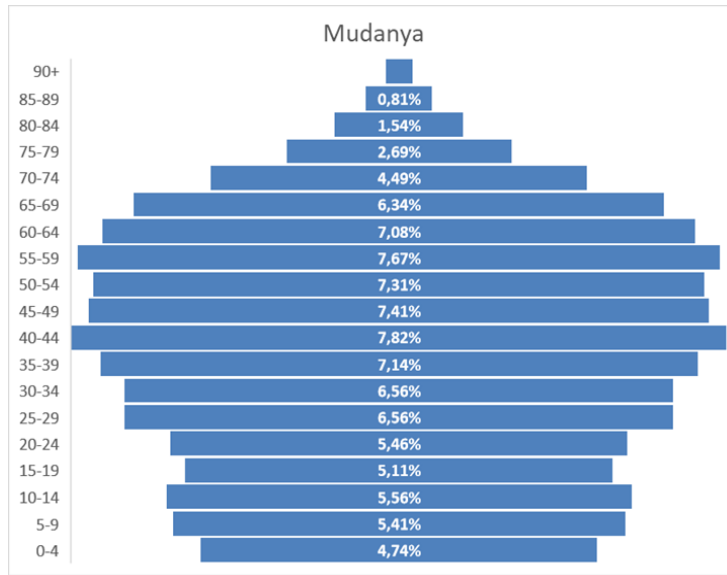
Tablo 1. Mudanya İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları (2016-2020)

Yıl Cinsiyet	2017	2018	2019	2020	2021
Erkek	44.341	45.724	47.671	49.831	51.194
Kadın	45.941	47.983	49.960	52.692	54.114
Toplam	90.282	93.707	97.631	102.523	105.308

Kaynak: TÜİK

Mudanya ilçesi nüfus piramidi incelendiğinde, ilçede %7,82 oranı ile 40-44 yaş arası nüfusun ilk sırada, %7,67 oranı ile 55-59 yaş arası nüfusun ikinci sırada ve %7,41 oranı ile 45-49 yaş arası nüfusun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Buna göre ilçede çalışma çağındaki ve orta yaş üstü nüfusun yoğunlaştığını söylemek mümkündür.

Şekil 4. Mudanya İlçesi Nüfus Piramidi (2021)

Kaynak: TÜİK

6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)

Mudanya ilçesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında (SEGE) sosyo-ekonomik gelişmişlik bakımından Türkiye'deki ilçeler içerisinde 126'ıncı, Bursa'daki 17 ilçe içinde ise 4. sıradadır. İlçe 1,037 puan ile sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 2. kademede yer almıştır.

Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
Mudanya	126	4	1,037	2

Kaynak: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2022)

6.3. Eğitim

Mudanya ilçesinde 2016-2020 yılları arasında okul öncesi, ilköğretim ve lise seviyelerinde eğitim veren özel okulların sayılarında artış görülmüştür. Özel okullarda öğrenim gören öğrenci sayıları, öğretmen sayıları ve derslik sayıları da okul sayılarına paralel olarak artmıştır.

Tablo 3. Mudanya İlçesi Eğitim İstatistikleri

Okul Türü	Yıl	KREŞ & G. Bakım Evi		OKUL ÖNCESİ		İLKOKUL		ORTAOKUL		LİSE GENEL		LİSE MESLEK	
		Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi
Okul Sayısı	2016	5	2	6	1	7	15	8	12	13	3	0	5
	2020	5	2	8	1	11	15	14	13	20	4		5
Öğrenci Sayısı	2016	128	76	601	739	1748	3144	1951	2600	2061	1879	0	2642
	2020	54	0	477	980	2360	3511	2702	3319	2859	2617	0	2038
Öğretmen Sayısı	2016	63	4	12	12	217	204	287	261	348	48	0	182
	2020	32	4	23	15	308	219	390	299	561	156		212
Derslik Sayısı	2016	21	5	43	6	190	221	104	107	202	67	0	99
	2020	17	2	54	6	293	206	217	119	295	68	0	103

Kaynak: Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü (2020)

- İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)¹ : 11,77
- Ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)² : 16,88
- İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 11,1
- Ortaöğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 8,37
- Okuryazarlık Oranı (2021) : %98,65

İlk ve orta öğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı sırası ile 11,77 ve 16,88 olup makul seviyededir. Okur yazarlık oranı %98,65 ile il ortalamasının üstündedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Türkiye'deki ilçeler arasındaki hizmet ağlarını inceleyen ve analiz eden YER-SİS (2020) çalışması neticesinde ortaöğretim eğitimi için Mudanya'yı tercih edenlerin sırasıyla en çok Bursa Merkez'den geldiği, Mudanya'dan ortaöğretim için en çok seyahat edilen ilçelerin ise Bursa Merkez ve İstanbul olduğu tespit edilmiştir.³

Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)

Üniversite Adı	Bölüm Adı	Öğrenci Sayısı
B.U.Ü. Güzel Sanatlar Fak.	Çini Sanatı ve Tasarımı	5
B.U.Ü. Güzel Sanatlar Fak.	Gıda Teknolojisi	22
B.U.Ü. Güzel Sanatlar Fak.	Harita ve Kadastro	49
B.U.Ü. Güzel Sanatlar Fak.	Mimari Restorasyon	118
	TOPLAM	194

Kaynak: YÖK (2020-2021)

¹ İlköğretim için ilkokul ve ortaokul değerleri toplanarak hesaplanmıştır

² Ortaöğretim için lise ve meslek lisesi değerleri toplanarak hesaplanmıştır.

³ <https://yersis.gov.tr>

Bursa Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Mudanya ilçesinde faaliyetini sürdürmektedir. Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde endüstri ürünleri tasarımı, geleneksel Türk sanatları, grafik tasarımı, resim, sahne sanatları, seramik ve cam tasarımı, tekstil ve moda tasarımı bölümleri yer almaktadır. Toplamda 194 öğrenci eğitim görmektedir.

6.4. Sağlık

- Toplam Hastane Sayısı (2020) :1
- Hastane yatak sayısı (yoğun bakım dahil) (2020) :100
- Bin kişiye düşen yatak sayısı (2020) :0,98
- Yoğun bakım yatak sayısı (2020) :9
- Bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı (2020) :0,09
- Toplam hekim sayısı (2020) :42

İlçede bulunan 1 adet devlet hastanesinin yanı sıra, 2 adet özel ağız ve diş sağlığı poliklinikleri ile 1 adet özel tıp merkezi hizmet vermektedir.

YER-SİS (2020) çalışmasında yer verilen ağ analizine göre sağlık hizmetlerine ulaşabilmek için Mudanya'dan sağlık hizmeti için seyahat edenlerin Bursa merkezi tercih ettikleri görülmektedir.⁴

7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Kültür ve kıyı turizmi

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: Mudanya Mütareke Evi, Tahir Paşa Konağı, Zeytinbağı (Trilye), Tahir Paşa Konağı, Taş Mektep (Trilye Papaz Okulu), Trilye Fatih Camii, Kumyaka, Eşkel ve Eyerce Sahilleri

Somut Olmayan Kültürel Miras: Zeytin ve Zeytinyağı Kültürü, Yağmur Duası, Hıdırellez, Kahve Kültürü

Tahir Paşa Konağı

Şükrüçavuş Mahallesi'nde yer alan konak 1724 yılında inşa edilmiştir. Dönemin Osmanlı mimarisinin güzel örneklerinden biri olan konakta lale devrine ait kalem işi süslemeler ve motifler yer almaktadır. Mudanya Belediyesi tarafından müze olarak ziyarete açılmış olan iki katlı konak bölgede bulunan en nadide eserlerden birisi olarak değerlendirilmektedir.

Taş Mektep (Ruhban Okulu)

1909 yılında yapılmış olan Rumlara ait ruhban okulu 1924 yılında Kazım Karabekir Paşa tarafından yeniden açılarak Dar-ül Eytam (yetimhane) olarak hizmet vermeye başlamıştır. Bu binanın ruhban okulu olarak hizmet verdiği dönemde Kıbrıs Rumlarının lideri olan

⁴ <https://yersis.gov.tr>

Başpiskopos Makarios'un ve İzmir Metropoliteni olmuş olan Hrisostomos'un bu okulda eğitim aldığı bilinmektedir. Neo-klasik bir tarzda yapılan mimari eser Osmanlı'da batılı bir eser olarak dikkat çekmektedir.

Tirilye Fatih Camii (Hagios Stephanos- Hinolakkos Kilisesi)

Günümüzde Fatih camii olarak kullanılan yapı ilk olarak 1560 yılında Aya Tadori kilisesi olarak yapılmıştır. Sonraki dönemde Hagios Stephanos Kilisesi olarak da anılan bina Bizans sütunlarının üzerinde duran 19 metre yüksekliğinde kubbesiyle dikkat çekmektedir.

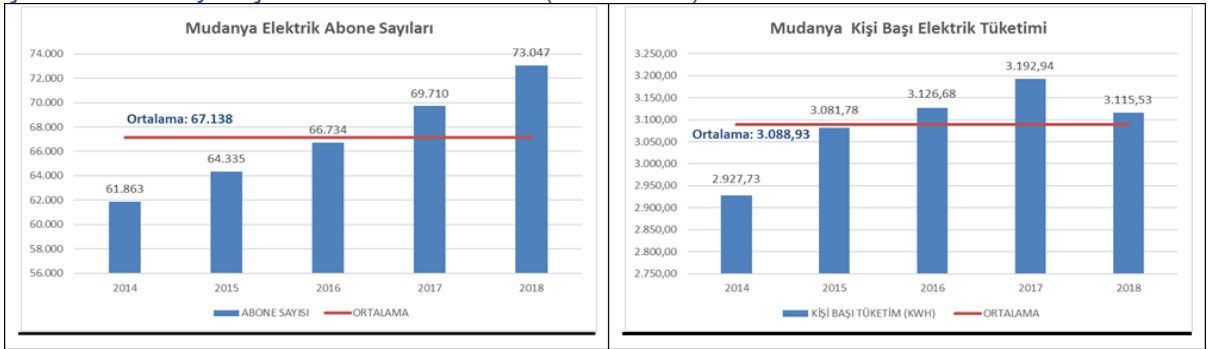
- İlçe Bazında Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 6
- İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 34
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Doluluk Oranı, 2021) : %38,08
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Ortalama Kalış Süresi, 2021) : 1,43

8. ALTYAPI

8.1. Elektrik

Mudanya ilçesine ait 2014-2018 yılları arası elektrik kullanımları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 5. Mudanya İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)

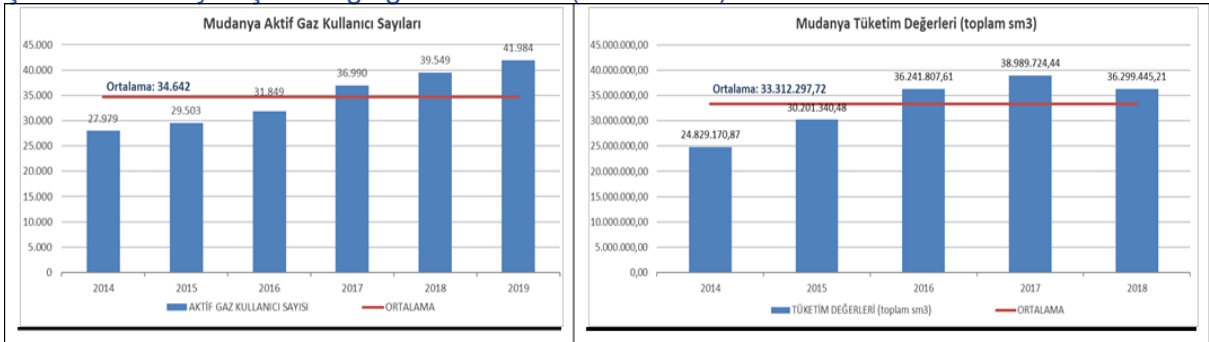

Kaynak: Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.

8.2. Doğalgaz

Mudanya ilçesine ait 2014-2019 yılları arası doğalgaz kullanımları ve 2014-2018 yılları arası tüketim değerleri aşağıda yer almaktadır.

Şekil 6. Mudanya İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018)

Kaynak: İngaz- İznik Doğalgaz Dağıtım A.Ş.

9. EKONOMİK YAPI

İlçenin ekonomisi büyük ölçüde ithalat ve ihracata dayanmaktadır. İthalat, deniz ve karayolu ile taşınan endüstriyel ürünlerin yanı sıra, Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren şirketlerin ürünlerini içerirken, ihracat ise bu sanayi kuruluşlarının ürettikleri ürünler ve maden cevheri ihracatı yoluyla gerçekleşmektedir.

İlçede yerel esnaf ve üreticiler tarafından kurulan Esnaf Kefalet Kooperatifi, 150 Sayılı Zeytin Tarım Satış Kooperatifi ve Taşıyıcılar Kooperatifi gibi kooperatiflerin yanı sıra, yaklaşık 100 konut yapım kooperatifi bulunmaktadır.

Tarımsal faaliyetler, ilçede önemli bir role sahiptir, özellikle zeytincilik bu alanda önde gelir. Siyah incir yetiştiriciliği, bağcılık, sebze ve meyve yetiştiriciliği, ayçiçeği, soğan ve tahıl gibi diğer tarımsal faaliyetler de sınırlı bir ölçüde yapılmaktadır.

Mudanya'da balıkçılık da ekonomik bir kaynaktır, ancak Marmara Denizi'nin kirliliği nedeniyle bu sektör gerilemiştir. İlçe halkı için başlıca gelir kaynağı zeytinciliktir ve ayrıca bağcılık, sebze ve meyve yetiştiriciliği gibi diğer tarımsal faaliyetler de önemlidir. İlçede, dış turizme ek olarak, özellikle Bursa ve çevre illerden gelen yerli turistlerin yoğun olduğu gününbirlik yerli turizm etkinlikleri de yoğun bir şekilde yaşanmaktadır.

Yolcu taşımacılığıyla ilgili olarak Mudanya İskelesi ve Güzelyalı İskelesi'nden İstanbul Yenikapı ve Kabataş iskelelerine düzenli feribot ve deniz otobüsü seferleri sağlanmaktadır. Ayrıca Mudanya limanından krom, manyezit gibi dökme yük taşımacılığı da yapılmaktadır.

9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

Mudanya ilçesine ait işgücü verileri incelendiğinde %63 oranında 4A (SGK) sigortalı çalışan sayısının ilçede yoğun olduğu görülmektedir. %28 oranı ile 4B (BAĞ-KUR) sigortalı çalışanlar ikinci sırada yer alırken, ilçede 4C (Kamu) sigortalı çalışan sayısı oranı ise %9'dur.

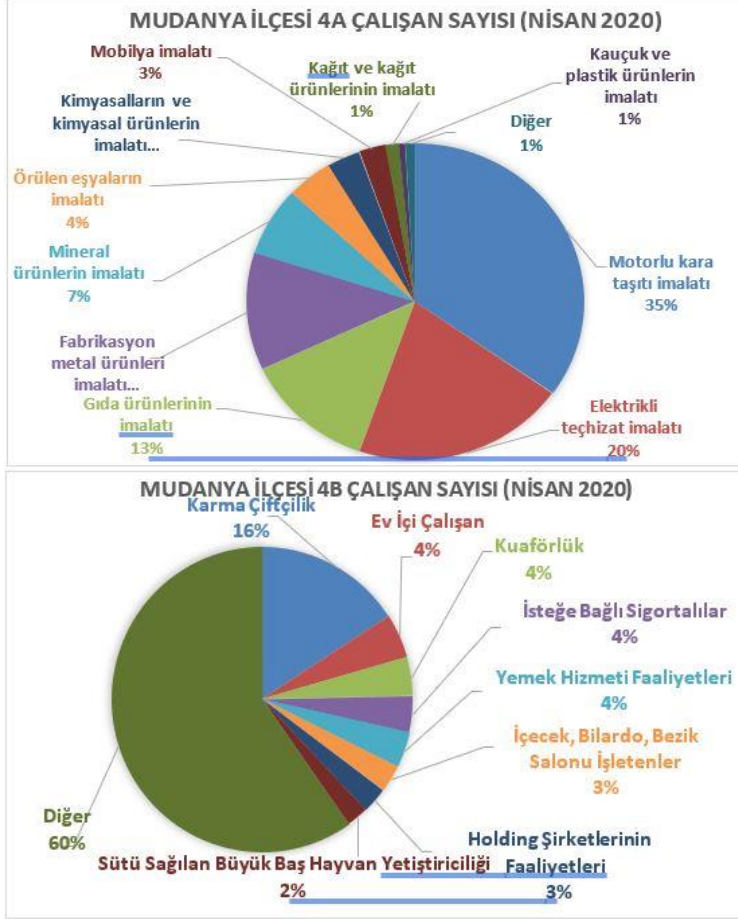
Şekil 7. Mudanya İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

4A sigortalı çalışanlar arasında %35 oranı ile motorlu kara taşıtı imalatı ve %20 oranı ile elektrikli teçhizat imalatı, 4B sigortalı çalışanlar arasında %16 ile karma çiftlik öne çıkmaktadır.

Şekil 8. Mudanya İlçesi Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.2. Tarım ve Hayvancılık

Tarım alanlarının yıllar içerisindeki değişimi incelendiğinde ise “Meyve, İçecek ve Baharat Bitkileri” için kullanılan alanların yıllar itibarıyla genişlediği; “Nadas” a ayrılan alanların ise azaldığı gözlemlenmiştir. “Sebze” ve “Tahıl ve Diğer Bitkisel Ürünler” için kullanılan alanların ise yıllar itibarıyla değişkenlik gösterdiği görülmüşken, 2021 yılında 96 dönümlük bir alanın “Süs Bitkileri” üretimi için kullanıldığı görülmüştür. İlçede kısıtlı da olsa örtü altı üretim yapıldığı görülmektedir.

Tablo 5. Mudanya İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)

Ürün Grubu	2017	2018	2019	2020	2021
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri	125.240	128.075	128.698	128.990	132.896
Nadas	6.000	5.000	6.004	2.182	5.973
Örtüaltı Tarım	10	20	21	15	12
Sebze	4.340	3.970	4.166	4.449	4.298
Süs Bitkileri	-	103	103	96	96
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	36.418	39.103	38.742	44.605	49.150

Kaynak: TÜİK

İlçede en çok üretilen meyveler sofralık zeytin, üzüm, şeftali ve yaş incir iken sofralık zeytin üretimi ülke payının %3,24'ünü oluşturmaktadır. İlçede en çok üretilen sebzeler karpuz ve sofralık domates, kuru soğan, enginar ve kavun iken Türkiye'de yetiştirilen enginarın %2,74'ü ilçede üretilmektedir. İlçede üretilen tarla bitkilerinde silajlık mısır, yonca, yulaf ve buğday öne çıkarken, ülkemizdeki kuru bakla üretiminin %3,81'i Mudanya ilçesinde yetiştirilmektedir.

Tablo 6. Mudanya İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)

Ürün	2017	2018	2019	2020	2021
MEYVELER					
Sofralık Zeytinler	14.146	21.000	22.570	25.500	18.000
Şeftali	3.690	5.985	5.940	5.680	6.480
Sofralık Üzüm,	4.938	6.472	5.859	7.614	6.469
İncir Yaş	1.920	2.643	2.569	4.019	6.099
SEBZELER					
Karpuz	2.100	2.600	3.750	4.000	6.000
Domates Sofralık	2.448	1.642	2.524	2.516	2.216
Soğan Kuru	1.243	1.250	1.421	1.521	1.366
Kavun	600	770	875	1.100	1.200
TAHILLAR VE DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER					
Mısır Slaj	25.000	24.960	26.500	30.000	30.000
Yonca Yeşilot	16.800	24.000	25.600	29.440	20.813
Yulaf Yeşilot	7.500	12.000	12.000	13.800	14.000
Buğday,	6.108	6.376	5.322	6.757	7.912

Kaynak: TÜİK

Tablo 7. Mudanya İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2021)

Meyve Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Sofralık Zeytinler	18.000	3,24%
İncir Yaş	6.099	1,91%
Bakla, Kuru	100	3,81%
Enginar	1.100	2,74%
Sorgum Yeşilot	1200	1,06%
Şeftali	6.480	0,91%
Hünnap	10	0,57%
İspanak	3	0,68%

Kaynak: TÜİK

Bursa Büyükşehir Belediyesinin iştiraki olarak faaliyet gösteren ve ildeki tarım faaliyetlerini destekleyen TARIM PEYZAJ A.Ş. tarafından ilçedeki çiftçilere 2021 yılında 700 adet yabancı mersini fidanı dağıtılmıştır.

Tablo 8. İlçede Dağıtılan Fidan Sayısı (2020-2021)

Ürün	Fidan sayısı
Yabancı Mersini	700

Kaynak: Tarım Peyzaj A.Ş.

Bitkisel üretimin ön plana çıktığı ilçede hayvansal üretim anlamında kısıtlı üretim yapılsa da yumurta ve et tavuğu yetiştiriciliği öne çıkmaktadır.

Tablo 9. Mudanya İlçesi Hayvancılık Veriler (2021)

Hayvan Sayıları	Baş (Adet)	Türkiye'deki Payı
Büyükbaş	7.316	0,04%
Küçükbaş	14.089	0,02%
At	25	0,03%
Katır - Eşek	1	0,00%
Et tavuğu	112.000	0,04%
Yumurta Tavuğu	1.179.629	0,97%
Hindi	180	0,00%
Kaz	399	0,03%
Ördek	101	0,02%

Kaynak: TÜİK

Toplam 4900 çiftçinin faaliyet gösterdiği ilçede 20 tarımsal kalkınma kooperatifi, 4 sulama kooperatifi ve 2 üretici birliği faaliyet göstermektedir. Üretici birlikleri meyve ve kırmızı et üretici birlikleridir.

Tablo 10. Mudanya İlçesi Tarımsal Veriler (2019)

Tarımsal Veriler	Sayı
Toplam Çiftçi Sayısı	4.900
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	2.227
ÇKS'ye Kayıtlı Olmayan Çiftçi Sayısı	2.673
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	20
Sulama Kooperatifi Sayısı	4
Üretici Birlikleri Sayısı	4

Kaynak: Bursa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

İlçede İl Ticaret Müdürlüğü yetkisinde üretim ve pazarlama kooperatifi olarak “S.S. 150 Sayılı Mudanya Zeytin Tarım Satış Koop.” faaliyet göstermektedir.

Tablo 11. Mudanya İlçesi Arıcılık Verileri (2021)

İşletme Sayısı	Eski Tip Kovan Sayısı	Yeni Tip Kovan Sayısı	Toplam Kovan Sayısı	Bal Üretimi (ton)	Türkiye'deki Payı
110	-	5.010	5.010	38	0,04%

Kaynak: TÜİK

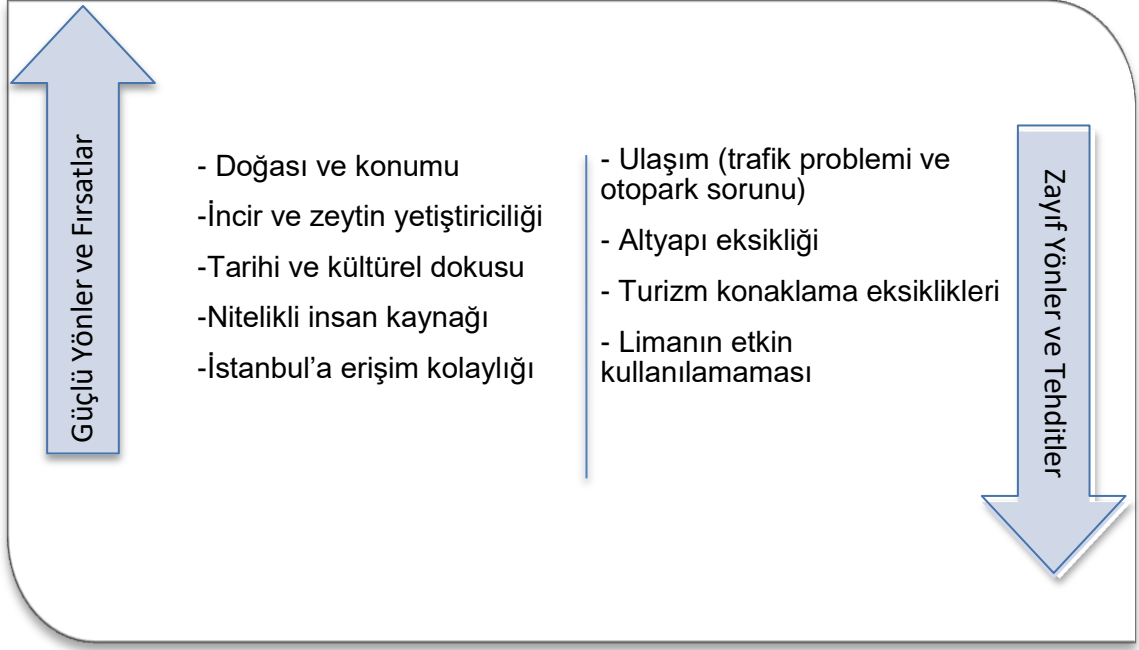
İlçede 110 hanede bal üretimi yapılırken toplam 38 ton ile ülke üretiminin %0,04'ü gerçekleştirilmektedir.

9.3. Sanayi

Mudanya ilçesi'nin sanayisi yukarıda “Ekonomik yapı” bölümünün girişinde de değinildiği gibi fazla gelişmemiştir. İlçede herhangi bir organize sanayi bölgesi ve küçük sanayi sitesi bulunmamaktadır.

İlçede yer alan büyük sanayi kuruluşları arasında Yazaki ve Türk Prysmian fabrikaları bulunmaktadır. Ayrıca bir dizi küçük sanayi sitesi ve zeytin işleme tesisleri (yapım aşamasında olanlar dahil) ile 100'den fazla iş yeri bu sektörde faaliyet göstermektedir. Ayrıca, ilçede faaliyet gösteren zeytin işleme tesisleri de bulunmaktadır.

10. GZFT ANALİZİ

11. SONUÇ

Mudanya ilçesinde tarım ve turizm sektörleri ön plandadır. Tarımda özellikle zeytin ve incir yetiştiriciliği yapılmaktadır. İncirin raf ömrünü uzatmak için soğuk hava deposu ihtiyacı bulunmaktadır. Ayrıca incirde yeni ürün geliştirme ve markalaşma çalışmaları yapılmalıdır. Zeytin kurutma vb. yeni teknolojilerle farklılaşma ve ürün geliştirme yapılabilir. İlaçlama ve zirai hastalık takibi için drone teknolojileri kullanımı ve akıllı tarım uygulamalarına geçiş için proje geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.

Kıyı bölgesinden daha fazla faydalanma, nitelikli rekreasyon alanlarının artırılması, otopark sorunlarının çözülmesi, bisiklet ve yayalaştırma projelerin hız kazanması sağlanmalıdır. Ayrıca turizmde alternatif konaklama alanlarının geliştirilmesi, doğa ve kültür turizmini birleştirerek turizm rotalarının oluşturulması gereklidir. Gençleri ilçede daha fazla tutabilmek adına gençlik merkezleri, girişimcilik ve inovasyon eğitimlerinin yapıldığı merkezler planlanmalıdır.

BEBKA

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Bursa Merkez Ofis

İşiktepe OSB Mahallesi Arıtma Caddesi No:22
16215 Nilüfer/Bursa TÜRKİYE

Tel : 0 224 211 13 27

Faks : 0 224 211 13 29

E-Posta : bebka@bebka.org.tr

KEP Adresi: bebka@hs01.kep.tr

 @tcbebka

 /bebka

 /bebka

 /tcbebka

 /tcbebka

bebka.org.tr